

489    Ænfte Beh. af Forfl. til Besl. af Folketh. vedr. Fremgangsni. ved Medl. Edfæstelse.    490

og Noget, man maatte være glad ved, at den høitærede Formand havde taget dette Hensyn til Klagerne, til den Indsigelse, her foreligger, se De saa ikke, at disse Klager, der have været henvendte til Thinget om, at denne Edfæstelse ikke maa finde Sted, staa ganske anderledes og kunne rette Deres Bepoeringer anderledes efter Formandens Fremgangsmaade end før, at Formanden, naar han dertil svarer: Ja, den Klage er Underfølgelse værd, den vil jeg tage noget Hensyn til, og saa alligevel edfæster det paagjældende Medlem, derved ikke paatager sig Ansvar, men paalægger Thinget et Ansvar for denne Edfæstelse, som er aldeles unødvendigt, og det er netop det, vi bør være fri for. Vi bør — det er jeg vis paa, at alle de ærede Medlemmer ville være enige med mig i — være fri for Ansvar for hverandres Samvittighed, vi bør være fri for ethvert Ansvar for de religiøse Standpunkter her i Thinget. Men den Fremgangsmaade, den høitærede Formand benytter, eller her har gjort Begyndelsen til at benytte, vil netop paadrage dette Thing gennem den høitærede Formands Person Ansvar for enhverformodt Edfæstelse, der foreligger her i Thinget. Jeg siger netop sit imod, hvad der er fremkommet fra disse ærede Medlemmer, at fra hele deres Standpunkt og deres Opfattelse, og de fremhæve jo, at de ikke ville være ansvarlige for nogetformodt Medlems Edsafleggelse, maa man stemme for vor Beslutning. Den er netop i deres Interesse, den udtaler netop det, som de sige, at de lægge Vægt paa i denne Sag. De ærede Medlemmer, der her have talt om Forargelse, kunne ikke være blinde for, at efter den Fremgangsmaade, som Formanden her har brugt, vil netop, hvis der kunde tales om Forargelse i dette Tilfælde, hvad jeg ikke tror, der kan, — det vilde være fuldstændigt urigtigt og ubesjætt Forargelsen ikke længere kunne lægges paa et enkelt Medlem, men det er hele dette Thing, der har givet Forargelsen, det er dette Thing, der har taget denne Sag i sin Haand og har dækket denne Edfæstelse gennem sit Ansvar. Jeg fremhæver dette saa skarpt, fordi de ærede Medlemmer skulle vide, hvad de stemme om, naar vi nu komme til Afstemning over Beslutningen. Jeg tror, at det er klart, at de, der stemme mod Beslutningen, stemme netop for, at dette Thing skal paatage sig Ansvar for de Enkeltes Samvittighed og religiøse Standpunkter, som vi ville undgaa. Jeg tror, at den Fremgangsmaade, som den høitærede Formand har begyndt paa, er aldeles uforsvarlig

overfor dem, som tale om Forargelse og Forhaanelse. De kunne ikke billige dette, de maa fordre noget helt Andet, noget langt Mere af den høitærede Formand, thi det er da sikkert og utvivlsomt, ja de kunne ikke engang tænke sig det, thi det lyder altfor urimeligt, at Formanden skulde sige til et enkelt Medlem: Der er her i Thinget et almindeligt Ønske om, at De ikke vil give Forargelse; der er en almindelig Stemning for, at De ikke vil forhaane Thinget. Jeg henstiller dette til Dem! Nu kan De gjøre, som De vil! Det er en umulig Stilling. Ville de fastholde det Standpunkt, maatte De, som sagt, give Formanden en ganske anden Myndighed; maatte give ham Ret til paa Thingets Vegne at holde alt Sligt borte fra dette Thing, ikke lade slippe igennem den mindste Revne, hvad der kan fortolkes og nævnes som Forargelse og Forhaanelse. Jeg nævner dette for at de Herrer ogsaa kunne komme til at overveie dette, at de ikke gennem den Fremgangsmaade, de holde paa, kunne blive staaende paa det Standpunkt, men at de komme til at gaa langt videre, komme til at give Formanden en Myndighed, som ikke tilkommer nogen Formand, en Myndighed, som fuldkommen strider mod det Begreb af en Formand, at han er en Mandatar for Thinget, handler paa Thingets Vegne. Jeg siger derfor til de Herrer; Lad os ikke komme ind paa dette Nye, lad os blive ved den gode, gamle Regel, som har været Regel her i Landet i 30 Aar. Ikke Alt Nyt er godt, det bør de Herrer Reformatorer her betenke. Det Nye, de ville have os ind paa, duer sikkert nok ikke. Vi have en Regel som en fast og uvokelig Praxis og som vi have fulgt i 30 Aar, og som vi have staaet os vel ved, lad os beholde den og ikke komme ind paa at vende alt dette paa Hovedet og faae en hel ny Art religiøs Underfølgelse, som vi hidtil have været fri for, og hvis Konsekvenser jo ligge aabenbart for Enhver. Jeg fremhæver dette, at det er noget Nyt, man her vil have os ind paa, ogsaa som en Bemærkning mod dem, der beklage dette Forslag til Beslutning, fordi de sige, at det er noget Nyt. Ja; ganske vist, naar der foreligger noget Splinternyt, noget ganske Ukjendt, kræver det nye Midler, men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at det Net ikke er noget saa Ukhørt eller Utroligt, at der kan foreligge Punkter, hvor en Formand kan være i Uoverensstemmelse med sit Thing; det er Noget, man ser hyppig omkring i Verden, og det er ogsaa Noget, vor Forretningsorden forudsætter paa mange Maader,